

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2020-041
 Looptijd: 12/2020 tot 12/2022
 Subsidiebedrag: € 100.000

Een project van:

AVC Gemino

Samen met:

Designregio Kortrijk, Bopro, Ingenium

[naar de databank >](#)

CIA²

Op weg naar een holistische benadering van bouwprojecten

HET PROJECT IN HET KORT

Vandaag worden **circulaire principes in het bouwproces nog onvoldoende toegepast** omdat het bouwproces zowel verticaal als horizontaal **te fragmentair** verloopt. Door de complexiteit van bouwen hebben bedrijven zich steeds diepgaander gespecialiseerd. Dat biedt veel voordelen, maar zorgt tegelijk voor een **uiteenrafeling van het lastenboek** in een veelheid van loten, wat extra potentiële conflictzones creëert. Ook zorgt het lineaire bouwproces voor **versplintering**: verschillende partijen realiseren elk één luik, en verdwijnen daarna. Ze hebben niets te winnen bij het duurzame karakter van het totale bouwproces.

Met het project CIA² zoekt AVC Gemino, in samenwerking met Designregio Kortrijk, Bopro en Ingenium, naar een vernieuwend antwoord op die problematiek. We zoomen daarbij voor het eerst in op de **interfaces: de tussenruimtes die verbinding mogelijk maken**. Het gaat zowel om letterlijke raakvlakken (bv. tussen wand en plafond), maar evenzeer om figuurlijke raakvlakken tussen stakeholders en verschillende fasen in het bouwproces.

Concreet hebben we de noden en belangen van alle stakeholders in het bouwproces opgelijst. Van daaruit

definieerden we de scope en genereerden we ideeën. We **testten meerdere methodieken uit** voor het meer circulair(klaar) maken van interfaces via concrete cases en we verzamelden een hele reeks **leerlessen**.

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

1

De thematiek van circulair bouwen, en in het bijzonder van interfaces, werd zowel **in de breedte als in de diepte verkend**: verschillende visies, beleidskaders, guidelines, tools, methodieken, best practices ...

2

We maakten een **overzicht van de diverse stakeholders in het bouwproces**, met voor elk hun 'jobs', 'pains' en 'gains'. Die mapping werd aangevuld met een **bevraging** bij zowel het brede publiek als specifieke doelgroepen.

3

We hebben **meerdere methodieken uitgetest** voor het meer circulair(klaar) maken van interfaces via concrete cases, met focus op **verouderde kantoren** die moeilijk om te vormen zijn zonder dure investeringen. We voerden ook een **proefopstelling** uit in bedrijvencampus O'Forty.

4

Het grote aantal combinaties van actoren en factoren in het bouwproces maakt het **onmogelijk om voor elke potentiële interface een circulaire oplossingen te omschrijven**. We konden wel **leerlessen verzamelen om denkoefeningen rond circulariteit te ondersteunen**.

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

1

Er circuleren **diverse definities van circulariteit** en in de bouwpraktijk wordt die variatie nog scherper. Ook werden **sommige aspecten** van circulariteit al **diepgaand onderzocht**, terwijl andere **sterk onderbelicht** blijven. Het zou zinvol zijn om die **hiaten te bundelen als pool voor verder onderzoek**.

2

Circulariteit heeft zowel nood aan een **brede scope**, om tot verrijkende ideeën te komen, als de **juiste focus**, omdat niet **alle** ideeën verder onderzocht kunnen worden. Ook bij de latere disseminatie is opnieuw een stap achteruit zetten belangrijk om de **brede inzetbaarheid van de resultaten** te expliciteren.

3

Het **bepalen van een relevante set meetbare indicatoren voor de circulariteit** van een bouwproject is **niet eenvoudig**. Het is zoeken naar een evenwicht tussen voldoende ambitie en haalbaarheid. Door te werken met **gradaties** (goed beter best principe) kunnen stakeholders **stap voor stap** evolueren richting circulair bouwen.

4

Het definiëren van een bruikbare set indicatoren is een eerste stap, maar het **effectief consequent toepassen van circulariteit en het halen van de KPI's is minder evident**. Er is nood aan een combinatie van maatregelen, inclusief regelgeving, op diverse niveaus en voor alle groepen stakeholders.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Binnen de projectperiode konden we nog niet alle stappen afronden: op vlak van **communicatie en kennisdeling** werken de projectpartners nog **voort op eigen kracht**. Zo komt er nog een brede **communicatie over de projectresultaten** en worden er ook **gerichte acties** opgezet voor architecten en andere stakeholders in het (interieur)bouwproces.

Via de uit te bouwen **projectwebsite** zullen we onze leerlessen voort dissemineren. De kennisdeling blijft ook actief via het uitrollen van een **workshop voor diverse doelgroepen en omgevingen**, zoals in de context van de nieuwe bacheloropleiding Built Environment of de Living Summer School.

Verder zetten we nog in op sensibilisering door een **publicatie over de noodzaak en haalbaarheid van circulaire (interieur) bouw**.

Tot slot worden de **projectresultaten toegepast in nieuwe use cases** (voornamelijk nieuwbouw kantoorprojecten). Onze **eigen use case wordt verder verfijnd en uitgetest** in vooral verouderde kantoorgebouwen, als **circulaire tussenoplossing** in afwachting van een grondige renovatie.